

Univerzita třetího věku
Přednášky v akademickém roce 2012/2013

Název programu:	Příběh jednoho impéria. Velká Británie a (versus) svět v 18.-20. století
Počet semestrů:	1
Preference výuky: (orientačně)	Letní semestr
Katedra/ústav:	Ústav světových dějin
Garant programu: č. mobilu, e-mail	Doc. PhDr. Martin Kovář, Ph.D. +420 604 796 448; martin.kovar@ff.cuni.cz PhDr. Jaroslav Valkoun +420 724 059 752; jaroslav.valkoun@ff.cuni.cz

Anotace:

Přednáškový cyklus je zaměřen na dějiny britského impéria od jeho počátků jako významného mocenského faktoru ve světové politice a ekonomice, tj. od 18. století, až do současnosti. Zahrnuje tedy výklad o budování britské říše, o jejím vývoji ve vrcholné fázi (19. století), o jejím pozvolného úpadku (meziválečné období) a o dekolonizaci impéria (tj. období po druhé světové válce), včetně rozboru dnešních diskusí o složitém „imperiálním odkazu“.

Osnova přednášek:

- 1) Zrození britského impéria I – Indie
- 2) Zrození britského impéria II – Amerika
- 3) „Zlatá éra“ britského impéria (1814–1881)
- 4) Na vrcholu moci i na počátku krize (1881–1918)
- 5) Britské impérium v meziválečném období
- 6) Britské impérium a druhá světová válka (1939–1945)
- 7) Dekolonizace britského impéria po druhé světové válce
- 8) Britské impérium v krásné literatuře a ve filmu
- 9) Velká Británie a její impérium: ohlédnutí zpět

Přednášející:

PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D. (1)
PhDr. Jaroslav Valkoun (2,3,4,5,6)
Mgr. Denisa Hilbertová, M.A. (7,8,9)

Forma ukončení:

závěrečná písemná práce (v rozsahu deseti stran)

Inspirace k volbě tématu závěrečné práce/eseje:

- 1) Počátky britského panství v Indii
- 2) Boj amerických osad o nezávislost
- 3) Cesta kolonie k dominiu – Kanada v 19. století
- 4) Velké indické povstání 1857
- 5) Konec viktoriánské a začátek edwardiánské éry
- 6) Mahátma Gándhí a cesta k indické nezávislosti

7) Britové a druhá světová válka na souši, na moři a ve vzduchu

8) Ztráta kolonií a imperiálního postavení

9) Britské impérium jako „kulturní fenomén“

Doporučená literatura:

-BECHYNĚ, Jan, *Imperiální zájmy a britská zahraniční politika v 19. století*, in: Historický obzor, roč. 8, č.1/2, 1997, s. 9–14.

-BUDIL, Ivo T., *Válka Zuluů: Britsko-zulská válka v roce 1879*, Praha 2006.

-FERGUSON, Niall, *Britské impérium: Cesta k modernímu světu*, Praha 2007.

-FERRO, Marc, *Dějiny kolonizací: Od dobývání po nezávislost 13.–20. století*, Praha 2007.

-HILBBERT, Christopher. *Královna Viktorie*, Ostrava 2004.

-CHURCHILL, W. S., *Mé životní začátky*, Praha 1996.

-ILIFE, J., *Afrika a Afričané: Dějiny kontinentu*, Praha 2001.

-JUDD, Denis, *Impérium: britské koloniální dějiny od dob americké revoluce po současnost*, Praha 1999.

-KOVÁŘ, Martin, *Velká Británie a svět v 18.–20. století: soubor vědeckých statí*, Praha 2008.

-KŘIVSKÝ, Petr; SKŘIVAN, Aleš, *Století odchází*, Praha 2004.

-NÁLEVKA, Vladimír, *Čas soumraku: dekolonizace Třetího světa*, Praha 2004.

-NERAD, Filip, *Búrská válka*, Praha 2004.

-RAKOVÁ, Svatava, *Podivná revoluce: dlouhá cesta Američanů k nezávislosti (1763–1783)*, Praha 2005.

-SOUKUP, J., *Synové svobody a Zákon o kolkovném (1765–1766)*, in: Historický obzor, roč. 17, č. 7/8, 2006, s. 160–172.

-VALKOUN, Jaroslav, *Britská zahraniční politika a Egypt v 80. letech 19. století*, in: Acta Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni, roč. 2, č. 2, 2010, s. 103–121.

VALKOUN, Jaroslav, *Fašodská krize: Vyvrcholení britsko-francouzského soupeření v oblasti horního Nilu*, in: Historický obzor, roč. 21, č. 7/8, 2010, s. 146–153.

-WANNER, Michal, *Sedmiletá válka v Orientu*, Praha 2001.

-WANNER, Michal, *Zrození impéria*, Praha 2003.